

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om frontmannapension, lagen om betalning av fronttillägg utomlands, 61 § i lagen om pension för lantbruksföretagare och 17 § i folkpensionslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om frontmannapension, lagen om betalning av fronttillägg utomlands, lagen om pension för lantbruksföretagare och folkpensionslagen ändras.

Enligt förslaget ska nödvändiga bemyndiganden att utfärda förordning fogas till lagen om frontmannapension och till lagen om betalning av fronttillägg utomlands. Dessutom föreslås att folkpensionslagens bestämmelser om anmälningsskyldighet för ålderspensionstagare skall tillämpas på anmälningsskyldigheten för mottagare av fronttillägg och extra

fronttillägg när det gäller skyldighet att anmäla förändringar som kan inverka på förmånen.

Det föreslås att vissa fel som vid beredningen blivit kvar i lagen om pension för lantbruksföretagare och i folkpensionslagen skall rättas till.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa. De ändringar som görs i lagen om pension för lantbruksföretagare och folkpensionslagen ska emellertid tillämpas redan från den 1 januari 2008.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar**1.1. Lagen om frontmannapension**

Lagen om frontmannapension (119/1977) och förordningen om frontmannapension (271/1977) innehåller bestämmelser om fronttillägg och extra fronttillägg. Utbetalningen av förmåner regleras i lagens 17 § som innehåller en hänvisning till 64 § i den nya folkpensionslagen (568/2007). Närmare bestämmelser om utbetalningen finns i 5 § i förordningen om frontmannapension i vilken det hänvisas till 6 kap. i den upphävda folkpensionsförordningen (594/1956). Bestämmelser om statens andel av kostnaderna för förmåner enligt lagen om frontmannapension finns i lagens 8 §. Betalning av statens andel regleras i 8 § i förordningen om frontmannapension vilken innehåller en hänvisning till 22 och 23 § i den upphävda folkpensionsförordningen. Folkpensionsförordningen upphävdes då den nya folkpensionslagen (568/2007) trädde i kraft den 1 januari 2008.

I lagen om frontmannapension finns inga sådana bemyndiganden att utfärda förordning som den nya grundlagen kräver. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till lagens 15 §. Enligt detta moment ska närmare bestämmelser om betalning av förskott på statens andel och statens slutliga andel till Folkpensionsanstalten utfärdas genom förordning av statsrådet. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till lagens 17 § enligt vilket det genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om tidpunkten för utbetalning av fronttillägg och extra fronttillägg. Samtidigt föreslås att 19 § som innehåller ett inexakt bemyndigande att utfärda förordning upphävs.

Lagen innehåller inga särskilda bestämmelser om ansökan om fronttillägg eller extra fronttillägg eller om förmånstagarens skyldighet att till Folkpensionsanstalten anmäla förändrade uppgifter som kan inverka på förmånens belopp. Till denna del har man med stöd av hänvisningsbestämmelsen i la-

gens 17 § i tillämpliga delar iakttagit det som angetts i den upphävda folkpensionslagens (347/1956) 35 § om ansökan om förmån och i 46 § om pensionstagares skyldighet att anmäla förändringar som kan inverka på pensionsrätten.

I samband med översynen av folkpensionslagstiftningen ändrades 17 § i lagen om frontmannapension så att paragrafen innehåller en hänvisning till den nya folkpensionslag som trädde i kraft vid ingången av 2008. De bestämmelser som ska tillämpas är bl.a. 54 § 1 och 2 mom. i folkpensionslagen. Paragrafens 1 mom. innehåller en allmän bestämmelse om ansökan om förmåner från Folkpensionsanstalten och 2 mom. en bestämmelse om att en nära anhörig får föra sökandens talan, om sökanden är oförmögen att själv ansöka om en förmån. I den ändring av 17 § i lagen om frontmannapension som trädde i kraft vid ingången av 2008 ingår emellertid inte längre någon hänvisning till den paragraf i folkpensionslagen som gäller förmånstagarens anmälningsskyldighet.

Bestämmelser om pensionstagarens skyldighet att anmäla förändringar, som kan inverka på pensionsrätten, finns i 56—60 § i den nya folkpensionslagen. Lagens 56 § reglerar anmälningsskyldigheten för personer som får ålderspension. Enligt paragrafens 2 mom. ska den som får ålderspension till Folkpensionsanstalten anmäla ingående och upplösning av äktenskap, inledande och avslutande av samboförhållanden, om att makarna bor åtskilda, adressförändring, flyttning utomlands, återflyttning till Finland och förändringar i de pensionsinkomster som inverkar på pensionen. Enligt paragrafens 4 mom. ska sökanden även lämna Folkpensionsanstalten övriga uppgifter som är nödvändiga för avgörande av ansökan och betalning av förmånen.

Då bestämmelser om förmånstagarens anmälningsskyldighet saknas i lagen om frontmannapension från början av 2008, föreslås att det till lagens 17 § fogas en hänvisning till 56 § 2 och 4 mom. i folkpensionslagen. Des-

sa bestämmelser om anmälningsskyldighet i folkpensionslagen ska gälla också dem som får fronttillägg eller extra fronttillägg.

1.2. Lag om betalning av fronttillägg utomlands

Bestämmelser om betalning av fronttillägg utomlands finns i lagen om betalning av fronttillägg utomlands (988/1988) och i förordningen om betalning av fronttillägg utomlands (241/1989). Bestämmelser om utbetalning av förmånerna finns i lagens 3 och 4 §. Närmare bestämmelser om utbetalningen ingår i 4 § i förordningen i vilken det hänvisas till 57 § i folkpensionsförordningen, samt i 9 § i vilken det hänvisas till 5 § i förordningen om frontmannapension. I sistnämnda paragraf hänvisas till folkpensionsförordningen. Bestämmelser om statens finansieringsandel finns i lagens 9 §. Bestämmelser om betalning av förskott och statens andel till Folkpensionsanstalten finns i 8 § i förordningen om betalning av fronttillägg utomlands, där det hänvisas till 22 och 23 § i folkpensionsförordningen. Såsom ovan konstaterats upphävdes folkpensionsförordningen från början av 2008.

I lagen om betalning av fronttillägg utomlands finns inga sådana bemyndiganden att utfärda förordning som den nya grundlagen kräver. Därför föreslås att i lagens 3 § 2 mom. tas in en bestämmelse om att närmare föreskrifter om tidpunkten för betalning av fronttillägg utfärdas genom förordning av statsrådet. Till lagens 9 § ska fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket närmare bestämmelser om betalning av förskott på statens andel och statens slutliga andel samt de uppgifter som behövs för detta utfärdas genom förordning av statsrådet. Samtidigt föreslås att 11 § som innehåller ett inexact bemyndigande att utfärda förordning upphävs.

I lagens 10 § 1 mom. hänvisas till 54 § i folkpensionslagen som gäller sökande av förmåner. I lagens 10 § finns ingen hänvisning till paragrafen om anmälningsskyldighet i folkpensionslagen. I 2 § i förordningen om betalning av fronttillägg utomlands föreskrivs om skyldigheten för den som får fronttillägg att lämna upplysningar samt om avgörande av ansökan på basis av tillgängliga

upplysningar. I paragrafen hänvisas till den upphävda folkpensionsförordningen. Med stöd av vad som sagts ovan föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till lagens 10 §. Det föreslagna momentet innehåller bestämmelser om anmälningsskyldighet då mottagarens förhållanden ändras för utbetalning av fronttillägg samt om att en tidsfrist ställs för behövlig utredning för avgörande av en ansökan.

1.3. Lag om pension för lantbruksföretagare

Lantbruksföretagarnas pensionsskydd regleras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006). Lagens 61 § innehåller bestämmelser om efterlevande makes rätt till pension efter förmånslåtarens död. I paragrafens 2 mom. bestäms om efterlevande makes rätt till pension i sådana fall där den efterlevande maken inte har ett gemensamt barn med förmånslåtaren. Enligt den ändring av 61 § 2 mom. 2 punkten, som trädde i kraft vid ingången av 2008, har efterlevande make, då övriga villkor uppfylls, rätt till efterlevandepension, om den efterlevande maken vid förmånslåtarens död har fått invalidpension enligt en arbetspensionslag eller sjukpension enligt folkpensionslagen i minst fem års tid. Enligt den lag som gällde till utgången av 2007 var minimtiden för invalidpension eller sjukpension tre år.

Hösten 2007 behandlade riksdagen regeringens proposition med förslag till lagstiftning om nivåförhöjning av folkpensionen samt till vissa lagar som har samband med den (RP 95/2007 rd). Avsikten var då att ändra endast hänvisningen till författningsnumret i 61 § 2 mom. 2 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare så att den gäller den nya folkpensionslagen som träder i kraft vid ingången av 2008. På grund av ett skrivfel anges i propositionen att minimtiden för invalidpension eller sjukpension är fem år.

Bestämmelserna om efterlevande makes rätt till efterlevandepension på grundval av utbetalningstid av invalidpension har haft ett enhetligt innehåll i arbetspensionslagstiftningen. I överensstämmelse med andra arbetspensionslagar bör minimtiden för inva-

lidpension också enligt lagen om pension för lantbruksföretagare vara tre år.

På basis av vad som framförts ovan föreslås en ändring i lagen om pension för lantbruksföretagare i fråga om 61 § 2 mom. 2 punkten, som gäller efterlevande makes rätt till pension, genom vilken minimitiden på fem år för invalidpension eller sjukpension förkortas till tre år vilket gällde tidigare.

1.4. Folkpensionslagen

I 17 § i den nya folkpensionslagen bestäms om förvärvsarbete under tid med sjukpension och om att lämna pension vilande. Enligt paragrafens 2 mom. kan endast full sjukpension lämnas vilande. Enligt paragrafens 5 mom. jämföras med full sjukpension också en pension vars belopp har minskats på basis av bostätningstiden i Finland. Enligt 22 § 4 mom. i folkpensionslagen från 1956 jämföras med full invaliditetspension också en invaliditetspension, vars belopp minskats på grund av försörjnings- eller familjepension enligt 26 § i nämnda lag. Därför föreslås att det till 17 § 5 mom. i den nya folkpensionslagen fogas ett omnämmande om att man med full sjukpension också kan jämföra en sjukpension vars belopp minskats på grund av försörjnings- eller familjepension enligt 22 § 1 mom. i den nya folkpensionslagen eller motsvarande

förmån från utlandet. Bestämmelsen kommer således att motsvara 22 § 4 mom. i folkpensionslagen från 1956.

2. Konsekvenser

Propositionen har inga betydande ekonomiska eller andra konsekvenser.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Folkpensionsanstalten, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och Pensionsskyddscentralen har hörts i samband med beredningen.

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa. För att undvika rättsförluster föreslås att lagen om ändring av 61 § i lagen om lantbruksföretagarnas pension och lagen om ändring av 17 § i folkpensionslagen tillämpas retroaktivt från den 1 januari 2008.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

1.

Lag

om ändring av lagen om frontmannapension

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 28 januari 1977 om frontmannapension (119/1977) 19 §,
ändras 17 §, sådan den lyder i lag 572/2007 och 1155/2007, samt
fogas till 15 § ett nytt 2 mom. som följer:

15 §

Närmare bestämmelser om betalning av
förskott och statens slutliga andel samt om de
uppgifter som behövs för detta utfärdas ge-
nom förordning av statsrådet.

17 §

Om inte något annat bestäms i denna lag,
iaktas dessutom i tillämpliga delar 54 § 1

och 2 mom., 55, 56 § 2 och 4 mom., 62—65,
67, 71—84, 86, 88, 91, 96, 106, 107, 110 och
111 § i folkpensionslagen samt lagen om
folkpensionsindex (456/2001).

Bestämmelser om tidpunkten för betalning
av fronttillägg och extra fronttillägg utfärdas
genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av lagen om betalning av fronttillägg utomlands**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 25 november 1988 om betalning av fronttillägg utomlands (988/1988) 11 §,
ändras 3 § 2 mom. samt
fogas till 9 § ett nytt 2 mom. och till 10 §, sådan den lyder i lag 686/2002, 573/2007 och 1156/2007, ett nytt 3 mom., i stället för det 3 mom. som upphävts genom sistnämnda lag, som följer:

3 §

 Fronttillägget utbetalas i sexmånadersperioder så att hälften av årsbeloppet utbetalas vid utgången av de perioder som börjar i april och oktober varje år. Närmare bestämmelser om tidpunkten för betalning utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

 Närmare bestämmelser om betalning av förskott och statens slutliga andel samt om

de uppgifter som behövs för detta utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

 Mottagare av fronttillägg ska för Folkpensionsanstalten uppge namn, adress, förändringar i bankförbindelse och återflyttning till Finland. Om den utredning som avses i denna paragraf inte lämnas inom en skälig tid som förelagts när utredningen begärts, kan ärendet avgöras på basis av sådan utredning som annars finns att tillgå.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 61 § i lagen om pension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 22 december 2006 om pension för lantbruksföretagare (1280/2006)
61 § 2 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 1170/2007, som följer:

61 §

Efterlevande makes rätt till pension

Rätt till efterlevandepension har också en
sådan efterlevande make vars äktenskap har
ingåtts innan den efterlevande maken fyller
50 år och förmånslåtarens 65 år och äktenska-
pet har varat minst fem år, om

2) den efterlevande maken vid förmånslåta-
rens död har fått invalidpension enligt en ar-
betspensionslag eller sjukpension enligt folk-
pensionslagen (568/2007) i minst tre års tid.

Denna lag träder i kraft den 20 . Den till-
lämpas dock redan från den 1 januari 2008.

4.

Lag**om ändring av 17 § i folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkpensionslagen av den 11 maj 2007 (568/2007) 17 § 5 mom. som följer:

17 §	med 21 § eller vars belopp har minskats med i 22 § 1 eller 2 mom. avsedd försörjnings- eller familjepension.
<i>Förvärvsarbete under tid med sjukpension och att lämna pension vilande</i>	

Med full sjukpension jämställs också en pension vars belopp har minskats i enlighet	Denna lag träder i kraft den 20 . Den till- lämpas dock redan från den 1 januari 2008.

Helsingfors den 18 januari 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Liisa Hyssälä*

*Bilaga
Parallelltexter*

1.

Lag

om ändring av lagen om frontmannapension

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 28 januari 1977 om frontmannapension (119/1977) 19 §,
ändras 17 §, sådan den lyder i lag 572/2007 och 1155/2007, samt
fogas till 15 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

*Närmare bestämmelser om betalning av
förskott och statens slutliga andel samt om
de uppgifter som behövs för detta utfärdas
genom förordning av statsrådet.*

17 §

Om inte något annat bestäms i denna lag,
iaktas dessutom i tillämpliga delar 54 §
1 och 2 mom., 55, 62—65, 67, 71—84, 86,
88, 91, 96, 106, 107, 110 och 111 § i folk-
pensionslagen samt lagen om folkpensions-
index (456/2001).

17 §

Om inte något annat bestäms i denna lag,
iaktas dessutom i tillämpliga delar 54 § 1
och 2 mom., 55, 56 § 2 och 4 mom., 62—
65, 67, 71—84, 86, 88, 91, 96, 106, 107,
110 och 111 § i folkpensionslagen samt la-
gen om folkpensionsindex (456/2001).

*Bestämmelser om tidpunkten för betal-
ning av fronttillägg och extra fronttillägg
utfärdas genom förordning av statsrådet.*

19 §

*Närmare föreskrifter om verkställighet
och tillämpning av denna lag utfärdas ge-
nom förordning.*

19 §

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av lagen om betalning av fronttillägg utomlands**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 25 november 1988 om betalning av fronttillägg utomlands (988/1988) 11 §,
ändras 3 § 2 mom. samt
fogas till 9 § ett nytt 2 mom. och till 10 §, sådan den lyder i lag 686/2002, 573/2007 och 1156/2007, ett nytt 3 mom., i stället för det 3 mom. som upphävts genom sistnämnda lag, som följer:

Gällande lydelse

3 §

 Fronttillägget utbetalas i sexmånadersperioder så att hälften av årsbeloppet utbetalas vid utgången av de perioder som börjar i april och oktober varje år.

Föreslagen lydelse

3 §

 Fronttillägget utbetalas i sexmånadersperioder så att hälften av årsbeloppet utbetalas vid utgången av de perioder som börjar i april och oktober varje år. *Närmare bestämmelser om tidpunkten för betalning utfärdas genom förordning av statsrådet.*

9 §

Närmare bestämmelser om betalning av förskott och statens slutliga andel samt om de uppgifter som behövs för detta utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Mottagare av fronttillägg ska för Folkpensionsanstalten uppge namn, adress, förändringar i bankförbindelse och återflyttning till Finland. Om den utredning som avses i denna paragraf inte lämnas inom en skälig tid som förelagts när utredningen begärts, kan ärendet avgöras på basis av sådan utredning som annars finns att tillgå.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

*Närmare stadganden om verkställigheten
av denna lag utfärdas genom förordning.*

(upphävs)

11 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 61 § i lagen om pension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 22 december 2006 om pension för lantbruksföretagare (1280/2006)
61 § 2 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 1170/2007, som följer:

Gällande lydelse

61 §

Efterlevande makes rätt till pension

Rätt till efterlevandepension har också en sådan efterlevande make vars äktenskap har ingåtts innan den efterlevande maken fyller 50 år och förmånslåtarens 65 år och äktenskapet har varat minst fem år, om

2) den efterlevande maken vid förmånslåtarens död har fått invalidpension enligt en arbetspensionslag eller sjukpension enligt folkpensionslagen (568/2007) i minst fem års tid.

Föreslagen lydelse

61 §

Efterlevande makes rätt till pension

Rätt till efterlevandepension har också en sådan efterlevande make vars äktenskap har ingåtts innan den efterlevande maken fyller 50 år och förmånslåtarens 65 år och äktenskapet har varat minst fem år, om

2) den efterlevande maken vid förmånslåtarens död har fått invalidpension enligt en arbetspensionslag eller sjukpension enligt folkpensionslagen (568/2007) i minst *tre* års tid.

Denna lag träder i kraft den 20 . Den tillämpas dock redan från den 1 januari 2008.

4.

Lag**om ändring av 17 § i folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkpensionslagen av den 11 maj 2007 (568/2007) 17 § 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

17 §

*Förvärvsarbete under tid med sjukpension
och att lämna pension vilande*

Med full sjukpension jämställs också en
pension vars belopp har minskats i enlighet
med 21 §.

Föreslagen lydelse

17 §

*Förvärvsarbete under tid med sjukpension
och att lämna pension vilande*

Med full sjukpension jämställs också en
pension vars belopp har minskats i enlighet
med 21 § *eller vars belopp har minskats
med i 22 § 1 eller 2 mom. avsedd försörj-
nings- eller familjepension.*

*Denna lag träder i kraft den 20 . Den till-
lämpas dock redan från den 1 januari 2008.*
